

Naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjunnan toimikunta (NAPE)

Järjestötyöpaja ti 13.6.2017 klo 12-16 Ulkoasiainministeriön Pressiaulassa

1) Mitkä ovat järjestönne näkökulmasta tärkeimmät seuraavan neljän vuoden aikana toteutettavat toimeenpanosuunnitelmaan sisällytettävät toimenpiteet, jotka tehostavat Istanbulin sopimuksen täytäntöönpanoa?

Naisiin kohdistuva väkivalta on vakavin ihmisoikeusloukkaus Suomessa. Naisjärjestöjen Keskusliitto pitää ensisijaisen tärkeänä, että Suomi sitoutuu naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjuntaan ja Istanbulin sopimuksen toimeenpanoon kokonaisvaltaisesti ja riittävin resurssein. Suomen kansallisen toimeenpanosuunnitelman tulee olla kunnianhimoinen ja tavoitteellinen ja toimeenpanon laajaa ja koordinoitua erillisten yksittäisten toimien sijasta. **Kaikki sopimuksen mukaiset velvoitteet ovat välttämättömiä naisten ja tyttöjen ihmisoikeuksien turvaamiseksi, eikä niitä Naisjärjestöjen Keskusliiton näkemyksen mukaan tulisi asettaa kilpailemaan samoista resursseista.**

Istanbulin sopimuksen onnistunut toimeenpano vaatii valtion, maakuntien ja kuntien viranomaisten ja järjestöjen koordinoitua yhteistyötä. Naisjärjestöjen Keskusliitto pitää tärkeänä, että sopimuksen velvoitteita toimeenpannaan järjestöjen asiantuntemusta hyödyntäen ja toimeenpanoa seurataan säännöllisesti ja systemaattisesti. Naisjärjestöjen Keskusliitolla ja sen jäsenjärjestöillä on pitkäaikaista osaamista ja kokemusta naisiin kohdistuvan väkivallan vastaisesta työstä.

Lisäksi Naisjärjestöjen Keskusliitto pitää tärkeänä, että Istanbulin sopimuksen sisältämät velvoitteet huomioidaan ja naisiin kohdistuvan väkivallan vastaiset toimet sisällytetään myös muihin julkisen sektorin toimintaohjelmiin ja muutoshankkeisiin. Toimeenpanossa ja seurannassa syntynyttä tietoa tulisi hyödyntää esimerkiksi hallituksen tasa-arvo-ohjelmassa ja Agenda 2030:n toimeenpanoon liittyvässä työssä. Naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan vastainen työ tulisi ottaa huomioon myös sote-uudistuksen suunnittelussa, toimeenpanossa ja rahoituksessa. Naisjärjestöjen Keskusliiton huolena on, että muun muassa sote-palvelujen digitalisaatio ja monimutkainen monituottajamalli voivat vaikeuttaa erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien naisten, kuten ikääntyvien, vammaisten tai maahanmuuttajanaisten palveluihin pääsyä. Keskusliitto pitää tärkeänä, että sote-uudistuksessa hyödynnetään naisjärjestöjen asiantuntemusta ja turvataan palveluja ja neuvontaa tuottavien järjestöjen rahoitus.

Naisjärjestöjen Keskusliitto katsoo, että Istanbulin sopimuksen toimeenpanossa on kiinnitettävä erityistä huomiota naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ennaltaehkäisyyn ja estämiseen. Ennaltaehkäisevällä työllä on mahdollista säästää kalliista jälkihoidon kustannuksista ja ennen kaikkea vähentää inhimillistä kärsimystä.

Naisjärjestöjen Keskusliitto pitää keskeisinä toimenpiteinä turvakotiverkoston alueellisen kattavuuden parantamista ja turvakotipaikkojen määrän nostamista sopimuksen edellyttämälle tasolle. Euroopan neuvoston laskennallisena ohjeena on, että turvakotipaikkoja tulisi olla yksi jokaista 10 000 asukasta kohti (laskutapa ei ota huomioon maakohtaisia erityispiirteitä kuten väkivaltatilastoja). Suosituksen mukaan Suomessa tulisi olla 500 turvakotipaikkaa nykyisen 143:n sijaan. Turvakotien ylläpitoon tulee osoittaa riittävästi resursseja: suositusten mukaisen turvakotiverkoston ylläpidon vuosittaiset kustannukset ovat THL:n arvion mukaan 40 miljoonaa euroa. Hallituksen osoittama 2 miljoonan euron vuosittainen lisärahoitus vuosille 2017-2019 nostaa rahoituksen 17,5 miljoonaan vuonna 2019, mutta on riittämätön kattamaan velvoitteiden mukaiset kokonaiskustannukset, mikä todetaan myös hallituksen esityksessä. Vastaavalla vuosittaisella lisärahoitusvauhdilla turvakotipaikkoja on tarpeeksi vasta vuonna 2031. **Naisjärjestöjen Keskusliitto katsoo, että turvakotien rahoitus tulisi nostaa velvoitteiden vaatimalle tasolle tämän hallituskauden aikana.** Keskusliitto pitää lisäksi tärkeänä, että myös ihmiskaupan uhreilla, väkivaltaa kohdanneilla turvapaikanhakijoilla ja paperittomilla henkilöillä on pääsy turvakotiin.

Turvakotien ohella sopimuksen toimeenpanossa tulee kiinnittää huomiota myös muihin naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan uhreille tarkoitettuihin palveluihin. Joulukuussa 2016 avautunut ympärivuorokautinen Nollalinja-puhelin ja toukokuun alussa HYKS:n Naistenklinikan yhteydessä toimintansa aloittanut Seri-tukikeskus ovat toimenpiteinä oikeansuuntaisia. **Jatkossa matalan kynnyksen tuki- ja palveluverkosta tulisi kehittää kattamaan kaikki naisiin kohdistuvan väkivallan muodot koko Suomessa. Kaikkiin palveluihin tulee olla esteetön pääsy ilman ajanvarausta, sosiaaliturvatunnusta, rahaa tai suomen kielen taitoa.** Palveluverkoston järjestämisessä on huomioitava naiseuden moninaisuus ja turvattu palveluiden saatavuus ja saavutettavuus myös erityisryhmille kuten lapsille ja nuorille, ikääntyville naisille, sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöille, vammaisille ja maahanmuuttajanasille. Sopimuksen mukaisesti toimeenpanossa on huomioitava ennaltaehkäisy ja tarvittavat palvelurakenteet esimerkiksi sukuelinten silpomisen tai niin sanotun kunnian nimissä tehtyjen ja suunniteltujen väkivallan tekojen uhreille. Toimeenpanossa tulisi lisäksi kiinnittää huomiota Suomessa huonosti tunnistetun seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyvän ihmiskaupan torjumiseen.

Toimiva palveluverkosto ja viranomaisyhteistyö naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ennaltaehkäisemiseksi ja uhrien auttamiseksi edellyttävät viranomaisten kuten poliisin kouluttamista naisiin kohdistuvan väkivallan erityispiirteistä ja eri väkivallan muotojen tunnistamisesta ja huomioimisesta viranomaistyössä.

Sopimuksen toimeenpanossa on lisäksi otettava huomioon lainsäädännön sopeutustarpeet esimerkiksi pakkoavioliittojen kriminalisoimiseksi ja seksuaalirikosten määrittämiseksi suostumuksen puutteen kautta.

2) Miten ehdotetut toimenpiteet tulisi mielestänne priorisoida ja miten perustelisitte valintaanne?

Istanbulin sopimus velvoittaa sopimusosapuolia tehokkaiden, laaja-alaisten ja yhteensovitettujen toimintaperiaatteiden toimeenpanoa kaikkien naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan muotojen ehkäisemiseksi ja torjumiseksi. Naisiin kohdistuva väkivalta on perustavanlaatuinen ihmisoikeusloukkaus ja terveyteen ja henkeen kohdistuva uhka, jonka poistaminen vaatii kokonaisvaltaista sitoutumista sopimuksen tavoitteisiin ja toimenpiteisiin.

3) Millaiseksi arvioitte esitettyjen toimenpiteiden vaatiman rahoituksen ja olisiko toimenpide toteutettavissa, jos erillisrahoitusta ei olisi saatavilla tai sillä olisi katettavissa vain osa toimenpiteen tarvitsemasta rahoituksesta?

Istanbulin sopimuksen toimeenpano vaatii kohdennettuja ja riittäviä taloudellisia ja henkilöstöresursseja. On myös huomattava, että naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisy ja poistaminen toisi merkittäviä säästöjä yhteiskunnalle: Euroopan tasa-arvoinstituutti (EIGE) on arvioinut, että naisiin kohdistuvan perheväkivallan kustannukset voivat olla Suomessa jopa 1,2 miljardia euroa vuodessa.

Sopimuksen toimeenpanossa ja rahoituksessa on viranomaistoiminnan ohella huomioitava järjestöjen vahva rooli naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ennaltaehkäisyssä ja torjunnassa: järjestöt vastaavat monilta osin esimerkiksi erityisen haavoittuvassa asemassa olevien naisten ja naisryhmien avopalveluista. Naisjärjestöjen Keskusliitto katsoo, että järjestöjen toimintaresurssit tulee turvata osana sopimuksen toimeenpanoa.

Lisätietoja

Terhi Heinilä, pääsihteeri
terhi.heinila@naisjarjestot.fi
puh. 040 530 5544

Anni Hyvärinen, järjestösihteeri
anni.hyvarinen@naisjarjestot.fi
puh. 050 388 8868